

Ledelse og corporate governance i tyske og norske allmennaksjeselskaper

Rechtsanwalt, partner
Dr. Roland Mörsdorf
Advokatfirmaet Grette DA, Oslo

Den norske forretningsmannen John Fredriksen har siden høsten 2007 prøvd å øke sin innflytelse i den tyske reiselivs- og shippingsgiganten TUI AG. TUI er et tysk allmennaksjeselskap (Aktiengesellschaft – AG). Ifølge norske medier har han bl.a. ønsket å fjerne TUIs styreleder Jürgen Krumnow og kreve to plasser i TUIs styre. Denne terminologien er imidlertid ikke treffende og avdekker manglende forståelse for selskapsstrukturen i tyske AG. Fredriksen ville imidlertid fjerne Krumnow som leder av TUIs tilsynskomiteé og kreve to plasser i denne tilsynskomiteéen. En tilsynskomiteé i et tysk AG kan ikke sammenlignes med et styre i et norsk ASA, men den har en del til felles med den norske bedriftsforsamlingen. På grunn av forskjeller i selskapsstrukturen for tyske AG og norske ASA er det likevel vanskelig å sammenligne selskapsorganene.

1. Two-tier board-system

Et tysk AG er et typisk eksempel på et klassisk *two-tier board-system*.¹ Det skal alltid være et forvaltningsorgan (*Vorstand*) og en tilsynskomiteé (*Aufsichtsrat*). Forvaltningsorganets og tilsynsorganets oppgaver er klart avgrenset: Forvaltningsorganet er ansvarlig for forvaltningen, herunder den daglig ledelsen av selskapet, og fører ikke tilsyn med andre selskapsorganer. Tilsynskomiteéen fører derimot kun tilsyn med forvaltningsorganet og er ikke involvert i selve forvaltningen.² Tyske AG har imidlertid aldri daglig leder; et slikt selskapsorgan finnes ikke i tysk selskapsrett.

1. F.eks. Wiesner i *Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts*, Band 4 – Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 19, Rn. 2.
2. Hoffmann-Becking i *Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts*, Band 4 – Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 29, Rn. 10.

Et norsk ASA er organisert på en annen måte. Det skal alltid være et styre som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet.³ I tillegg har et ASA alltid en daglig leder som er ansvarlig for den daglige ledelsen og som kontrolleres av styret.⁴ Har et ASA flere enn 200 ansatte, skal det som hovedregel også ha en bedriftsforsamling som bl.a. skal føre tilsyn med styrets og daglig leders forvaltning av selskapet.⁵ Selskapet skal imidlertid ikke ha bedriftsforsamling hvis det er avtalt med de ansatte at dette selskapsorganet sløyfes mot at de ansatte får utvidet representasjon i styret. I tillegg til sine tilsynsoppgaver har bedriftsforsamlingen en vidtrekkende rett til å uttale seg om selskapets forhold, den velger styret og den treffer avgjørelsen i saker som gjelder visse større investeringer og driftsendringer.⁶

Et norsk ASA følger altså ikke *two-tier board*-systemet, særlig fordi et norsk ASA ikke nødvendigvis har et organ (bedriftsforsamling) som kun fører tilsyn med selskapets forvaltningsorgan.⁷ Hva gjelder styret i norske ASA, er dette først og fremst et forvaltningsorgan, men det skal også føre tilsyn med den daglige ledelse i selskapet. Derfor kan tilsynskomiteén i et tysk AG som ikke er involvert i forvaltningen av selskapet og kun fører tilsyn med selskapets forvaltningsorgan, heller ikke sammenlignes med styret i et norsk ASA.

2. Forvaltningsorgan i et tysk AG

Et tysk AG har alltid et forvaltningsorgan som er ansvarlig for forvaltningen, herunder den daglige ledelsen av selskapet.⁸ Forvaltningsorganet representerer selskapet som regel⁹ utad og forvalter selskapet innad.

Forvaltningsorganet kan ha ett eller flere medlemmer. Dersom aksjekapitalen er større enn EUR 3.000.000, skal forvaltningsorganet ha to medlemmer med mindre noe annet er fastsatt i selskapets vedtekter.¹⁰ Har selskapet flere enn 2.000 ansatte, skal selskapet også ha en arbeidsdirektør. Dette er imidlertid ikke fastsatt i den tyske Aktiengesetz (AktG), men i arbeidsrettslovgivningen.¹¹ Arbeidsdirektøren er et fullverdig medlem av forvaltningsorganet og har ansvar for personalrelaterte saker.¹² I motsetning til et norsk ASA,¹³ kan ansatte i et tysk AG ikke kreve at medlemmer til selskapets forvaltningsorgan (styret) velges blant de ansatte. Ansatte i et tysk AG har derfor ikke krav på direkte representasjon i selskapets forvaltningsorgan.

Medlemmene av forvaltningsorganet i et tysk AG, herunder arbeidsdirektøren,¹⁴ vel-

3. Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (»asal.«) § 6-12 første ledd.
4. ASA kan også ha flere daglige ledere, jf. asal. § 2-2 første ledd nr. 9. Det er imidlertid ikke vanlig at norske ASA har mer enn én daglig leder.
5. Asal. § 6-35 første ledd.
6. Asal. § 6-37.
7. Bräthen, Selskapsrett, 2. utgave 2006, s. 111.

8. Hüffer, Aktiengesetz, München, 7. utgave 2006, § 76, Rn. 7.
9. Ett unntak er ved inngåelse av en oppdragskontrakt med selskapets revisor, se nedenfor under punkt 3. c).
10. AktG § 76 (2).
11. Hoffmann-Becking i Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4 –Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 28, Rn. 1.
12. Seibt i Henssler Willemsen Kalb – Arbeitsrechtskommentar, Köln, 2. utgave 2006, § 33 MitbestG, Rn. 7.
13. Asal. §§ 6-4 og 6-37 første ledd.
14. Seibt i Henssler Willemsen Kalb – Arbeitsrechtskommentar, Köln, 2. utgave 2006, § 33 MitbestG, Rn. 2.

ges av selskapets tilsynskomiteé.¹⁵ Hvis ansatte er representert i tilsynskomiteéen,¹⁶ deltar deres representanter i valg av forvaltningsorganets medlemmer. I motsetning til et norsk ASA¹⁷ er det imidlertid ikke mulig for ansatte å velge medlemmer direkte. Videre blir medlemmene av forvaltningsorganet i et tysk AG i motsetning til et norsk ASA¹⁸, aldri valgt av selskapets generalforsamling (*Hauptversammlung*). Generalforsamlingen, dvs. aksjeeierne¹⁹ i et tysk AG, velger kun medlemmene av selskapets tilsynskomiteé,²⁰ som deretter velger medlemmene i selskapets forvaltningsorgan.

3. Tilsynskomiteé i et tysk AG

a) Organisasjon

Et tysk AG har alltid en tilsynskomiteé som fører tilsyn med forvaltningen av selskapet og følgelig med selskapets forvaltningsorgan. På grunn av sine tilsynsoppgaver kan tilsynskomiteéen i et tysk AG til en viss grad sammenlignes med bedriftsforsamlingen i et norsk ASA.²¹ Medlemmer av forvaltningsorganet i et tysk AG kan ikke samtidig være medlem av selskapets tilsynskomiteé.²² Dette kan sammenlignes med asal. § 6-36 annet ledd. Etter denne bestemmelsen kan verken medlemmer i styret eller daglig leder være medlem av bedriftsforsamlingen. I et tysk AG følger dette prinsippet

direkte av *two-tier board*-systemet. Etter dette systemet er det som nevnt foran, en klart og strengt adskilt oppgavefordeling mellom forvaltningsorganet (forvaltningen av selskapet) og tilsynskomiteéen (tilsyn med forvaltningen).²³

Tilsynskomiteéen i et tysk AG skal ha minst tre medlemmer, men – avhengig av aksjekapitalens størrelse – ikke flere enn 21 medlemmer.²⁴ Dersom selskapet har flere enn 2.000 ansatte, skal tilsynskomiteéen ha minst 12 medlemmer, men – avhengig av antallet ansatte – ikke flere enn 20 medlemmer. Dette er imidlertid ikke fastsatt i AktG, men i arbeidsrettslovgivningen. Ifølge den norske allmennaksjeloven skal bedriftsforsamlingen i et ASA skal ha 12 medlemmer eller et høyere antall, delelig med tre. Loven setter ingen øvre grense for antall medlemmer.

To tredeler av bedriftsforsamlingens medlemmer skal velges av generalforsamlingen, mens en tredel velges av de ansatte.²⁵ Så enkelt er det ikke ved valg av tilsynskomiteéen i et tysk AG.

Medlemmene av tilsynskomiteéen i et tysk AG velges som regel²⁶ kun av selskapets generalforsamling.²⁷ Hvis selskapet har flere enn 500 ansatte, velges to tredeler av selskapets generalforsamling og en tredel av selskapets ansatte. Hvis selskapet har flere enn 2.000 ansatte, velges halvparten av selskapets generalforsamling, mens den andre halvparten velges av selskapets ansatte. I selskaper med flere enn 500 ansatte er de ansatte derfor direkte representert i sel-

15. AktG § 84 (1).

16. Se punkt 3. a) nedenfor.

17. Asal. § 6-4.

18. Asal. § 6-3. Generalforsamlingen velger ca 2/3 av styrets medlemmer, mens resten velges av og blant selskapets ansatte. Har selskapet bedriftsforsamling, velger denne samtlige styremedlemmer, jf. asal. § 6-37 første ledd.

19. Se nedenfor under punkt 4.

20. Se nedenfor under punkt 3. a).

21. Asal. § 6-37 annet ledd.

22. AktG § 105 (1).

23. Habersack i Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, München, 3. Auflage 2008, § 105, Rn. 1.

24. AktG § 95.

25. Asal. § 6-35.

26. Habersack i Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, München, 3. Auflage 2008, § 111, Rn. 1.

27. AktG § 101 (1).

skapets tilsynsorgan. Alt dette er ikke fastsatt i den tyske AktG, men i diverse arbeidsrettslover.²⁸

En beslutning av tilsynskomiteén krever som regel flertall av de avgitte stemmer. Dersom halvparten av tilsynskomiteéns medlemmer er valgt av selskapets generalforsamling, mens den andre halvparten er valgt av selskapets ansatte,²⁹ oppstår spørsmålet om hva som skal gjelde ved stemmelikhet. I praksis stilles dette spørsmålet i konstellasjoner hvor generalforsamlingens representanter stemmer mot de ansattes representanter. Spørsmålet kan imidlertid komme på spissen også i andre sammenhenger. I april i år truet for eksempel det tyske fylket (*Bundesland*) Niedersachsen – som aksjeeier – med at deres representant i Volkswagen AGs tilsynskomiteé ville stemme sammen med de ansattes representanter mot hovedaksjeeier Porsches representanter. Ved slike tilfeller av stemmelikhet gis tilsynskomiteéns formann, som velges av generalforsamlingens medlemmer, dobbeltstemme. På denne måten er det sikret at generalforsamlingen (aksjeeierne) alltid kontrollerer selskapet.³⁰ Dette gjelder både ved stemmelikhet mellom generalforsamlingens representanter og de ansattes representanter, samt ved stemmelikhet i andre situasjoner. I bedriftsforsamlingen i et norsk ASA er det derimot ikke mulig å oppnå stemmelikhet mellom generalforsamlingens representanter og de ansattes representanter. Det skyldes at to tredeler av bedriftsforsamlingens medlemmer velges

av generalforsamlingen, mens kun en tredel velges av de ansatte.

b) Corporate governance

Etter den tyske AktG er det forbudt å overdra forvaltningsoppgaver til tilsynskomiteén.³¹ Tilsynskomiteén er ikke involvert i forvaltningen av selskapet.³² Tilsynskomiteén skal kun føre tilsyn med forvaltning av selskapet.

Generalforsamlingen eller tilsynskomiteén *skal*³³ imidlertid fastsette visse typer av forretningsvirksomhet som krever samtykke av tilsynskomiteén på forhånd. Dette kan sammenlignes med asal. § 6-37 fjerde ledd. Etter denne bestemmelsen *kan* vedtektene bestemme at det til visse typer forretninger skal kreves samtykke av bedriftsforsamlingen. Etter norsk lov er det kun en opsjon. Slik var det også i Tyskland fremtil 2002,³⁴ da det ble bestemt å introdusere en tilsvarende forpliktelse i den tyske AktG for å styrke *corporate governance* i tyske AG.³⁵ Etter lovens formål *må* tilsynskomiteén fastsette slike typer av forretningsvirksomhet som krever samtykke av tilsynskomiteén, hvis generalforsamlingen ikke fastsetter dem.³⁶ På den ene side skal disse typene av forretningsvirksomhet imidlertid kun innholde slike virksomheter som er av grunnleggende betydning for selskapet, slik at selskapets daglig ledelse i hvert enkelt til-

28. Hoffmann-Becking i Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4 – Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 28, Rn. 9 og 17.

29. I selskaper som har flere enn 2.000 ansatte.

30. Seibt i Henssler Willemsen Kalb – Arbeitsrechtskommentar, Köln, 2. utgave 2006, § 29 MitbestG, Rn. 1.

31. AktG § 111 (4) 1.

32. Hoffmann-Becking i Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4 – Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 29, Rn. 10.

33. AktG § 111 (4) 2: »hat zu bestimmen«.

34. Mertens i Kölner Kommentar zum Aktiengesetz, Köln, 2. Auflage 1996 (!), § 111, Rn. 79.

35. Hüffer, Aktiengesetz, München, 7. utgave 2006, § 111, Rn. 17.

36. Habersack i Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, München, 3. Auflage 2008, § 111, Rn. 103.

felle blir overlatt til forvaltingsorganet.³⁷ På den annen side skal virksomhetene konkretiseres og regelmessig oppdateres slik at tilsynskomiteén har en reell mulighet for å føre tilsyn med forvaltningsorganet.³⁸

For å styrke *corporate governance* i tyske AG, ble også en annen bestemmelsen introdusert i den tyske AktG i 2002. Etter denne bestemmelsen skal forvaltningsorganet og tilsynskomiteén i børsnoterte tyske AG årlig redegjøre for at selskapet har fulgt de anbefalinger som er fastsatt i den tyske Corporate Governance Kodex,³⁹ alternativt hvilke av disse anbefalingene som ikke har blitt fulgt.⁴⁰ Dessuten skal det bekreftes i årsregnskapet at denne redegjørelsen har blitt gitt.⁴¹ Den tyske AktG oppstiller ikke et forklaringskrav om hvorfor anbefalinger ikke har blitt fulgt.⁴² Et slikt krav er imidlertid fastsatt i Corporate Governance Kodex.⁴³ Anbefalingene i den tyske Corporate Governance Kodex fastsetter visse regler om selskapsledelse. Kodexen har derimot ikke lovrang,⁴⁴ og et brudd på disse reglene vil derfor ikke få juridiske konsekvenser.⁴⁵ Børsnoterte AG er likevel interessert i å

kunne redegjøre for at disse reglene er blitt fulgt. Dette skyldes at investorer forventer etterlevelse av Corporate Governance Kodex, og at et brudd på disse reglene kan – og skal⁴⁶ – ha en negativ innvirkning i kapitalmarkedet.⁴⁷

Den tyske Corporate Governance Kodex kan sammenlignes med den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse,⁴⁸ selv om den norske anbefalingen fokuserer mindre på selskapets organ enn hva tilfellet er etter den tyske kodexen.⁴⁹ Den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse har heller ikke lovrang.⁵⁰ Anbefalingen retter seg i første rekke mot selskaper⁵¹ som har aksjer notert på regulerte markeder i Norge⁵², og bestemmer selv at styret skal gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse i årsrapporten. Denne redegjørelsen skal omfatte hvert enkelte punkt i anbefalingen, og – dersom anbefalingen ikke er fulgt – skal forholdet forklares nærmere.⁵³ Det samme kreves av Oslo Børs ASA for selskaper som er notert på Oslo Børs eller Oslo Axess.⁵⁴ Med andre ord følger både den tyske Corporate Gover-

37. Habersack i Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, München, 3. Auflage 2008, § 111, Rn. 106.

38. Hüffer, Aktiengesetz, München, 7. utgave 2006, § 111, Rn. 17.

39. Teksten finnes på tysk og engelsk på <http://www.corporate-governance-code.de>.

40. AktG § 161.

41. Det er imidlertid ikke fastsatt i den tyske allmennsaksjeloven, men i § 285 1 nr. 16 av den tyske handelsloven (Handelsgesetzbuch – HGB)

42. Semler i Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, München, 2. Auflage 2003, § 161, Rn. 148.

43. Artikkel 3.10.

44. Hüffer, Aktiengesetz, München, 7. utgave 2006, § 161, Rn. 3.

45. Hoffmann-Becking i Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4 – Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 29, Rn. 59.

46. Det er intensjonen!

47. Hoffmann-Becking i Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4 – Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 29, Rn. 59.

48. Teksten finnes på norsk og engelsk på <http://www.nues.no>.

49. I den tyske Corporate Governance Kodexen handler 4 av 7 artikler kun om forvaltningsorganet, tilsynskomiteén og generalforsamlingen (og en ytterligere artikkel er bare formålsparagrafen!).

50. Med mindre anbefalingen gjengir lovkrav.

51. Norske ASA og tilsvarende utenlandske selskap (Forskriften om regulerte markeder (børsforskriften) § 4 første ledd).

52. For tiden Oslo Børs og Oslo Axess.

53. Punkt 1.

54. Løpende forpliktelser for børsnoterte selskaper punkt 7, og Løpende forpliktelser for selskaper notert på Oslo Axess punkt 7, med hjemmel i børsforskriften § 1 tredje ledd

nance Kodex og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse prinsippet *comply or explain*.⁵⁵

c) Ytterligere oppgaver

Styret i et tysk AG skal utarbeide årsregnskap som skal gjennomgå av tilsynskomiteén. Hvis tilsynskomiteén ikke har bemerkninger til årsregnskapet, anses det for å være godkjent. Har tilsynskomiteén bemerkninger til årsregnskapet, skal det derimot godkjennes av generalforsamlingen. I motsetning til et norsk ASA hvor årsregnskapet alltid skal godkjennes av generalforsamlingen,⁵⁶ har tilsynskomiteén i et tysk AG altså mulighet til å godkjenne årsregnskapet selv. Både i et norsk ASA og et tysk AG skal imidlertid generalforsamlingen fatte vedtak om utdeling av utbytte.

Før årsregnskapet til et tysk AG gjennomgås av tilsynskomiteén, skal det revideres av selskapets revisor. Selskapets revisor velges av generalforsamlingen,⁵⁷ noe som samsvarer med asal. § 7-1 første ledd. Etter denne bestemmelsen skal generalforsamlingen i et norsk ASA velge én eller flere revisorer. Ettersom det kun er styret som representerer selskapet utad, skal oppdragskontrakten mellom ASA og revisor inngås av styret.⁵⁸ Oppdragskontrakten mellom et tysk AG og revisor inngås derimot ikke av selskapets forvaltningsorgan, men av tilsynskomiteén⁵⁹ som i dette tilfelle har myndighet til å representere selskapet

utad.⁶⁰ Dette unntaket fra forvaltningsorganets generelle myndighet til å representere selskapet utad ble introdusert i den tyske AktG allerede i 1998. Dette for å understreke at revisor opptrer uavhengig fra forvaltningsorganet.⁶¹

I motsetning til et norsk ASA,⁶² velger alltid tilsynskomiteén i et tysk AG alle medlemmene i selskapets forvaltningsorgan.⁶³ Generalforsamlingen og ansatte i et tysk AG deltar ikke i valget av forvaltningsorganets medlemmer. På denne måten avgjør alltid tilsynskomiteén hvem som blir medlem i selskapets forvaltningsorgan. I et norsk ASA velger derimot som regel generalforsamlingen og de ansatte medlemmene av selskapets styre. Kun i de tilfeller hvor et norsk ASA har en bedriftsforsamling, velger sistnevnte medlemmene i selskapets styre.⁶⁴

4. Generalforsamling i et tysk AG

Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne i et tysk AG sine rettigheter.⁶⁵ Generalforsamlingen:

- velger medlemmene av selskapets tilsynskomiteé dersom ikke noe annet er fastsatt i arbeidsrettslovgivningen,⁶⁶
- treffer beslutninger om endringer i selskapets vedtekter og forhøyelse av aksjekapital,

55. Semler i Münchener Kommentar zum Aktiengesetz, München, 2. Auflage 2003, § 161, Rn. 47; kommentar til punkt 1 i den Norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse.

56. Asal. § 5-6 annet ledd.

57. AktG § 119 (1) nr. 4.

58. Aarbakke m.fl., Aksjeloven og allmennaksjeloven, Oslo, 2. utgave 2004, s. 576.

59. AktG § 111 (2) 3.

60. Hoffmann-Becking i Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4 – Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 44, Rn. 5.

61. Hüffer, Aktiengesetz, München, 7. utgave 2006, § 111, Rn. 12a.

62. Asal. § 6-3.

63. AktG § 84 (1); se ovenfor under punkt 2.

64. Asal. § 6-37 første ledd.

65. AktG § 118 (1).

66. Se ovenfor under punkt 3. a).

- fatter vedtak om utdeling av utbytte,
- velger selskapets revisor.

Aksjeeierne utøver derfor den øverste myndighet i et tysk AG⁶⁷ slik asal. § 5-1 første ledd beskriver det for norske ASA.

En beslutning av generalforsamlingen krever flertall av de avgitte stemmer, dersom ikke annet er fastsatt i den tyske AktG eller i selskapets vedtekter.⁶⁸ En slik flertallsregel finnes også i asal. § 5-17 for det norske ASA. Stemmene som aksjene gir, avhenger av aksjenes pålydende. Dersom aksjene ikke har pålydende, gir hver aksje én stemme.

Hvis en aksjeeier har flere aksjer, kan det fastsettes stemmerettsbegrensninger i selskapets vedtekter. Det er imidlertid kun mulig dersom selskapet ikke er børsnotert. Noe annet er bestemt for Volkswagen AG som er et børsnotert tysk AG. Etter VW-loven⁶⁹ har ingen aksjeeier i Volkswagen AG mer en 20 % av stemmene⁷⁰ selv om aksjeeieren har mer en 20 % av aksjene.⁷¹ EF-domstolen har imidlertid konkludert med⁷² at denne bestemmelsen i VW-loven er i strid med EF-retten.⁷³ I mai i år har derfor den tyske regjering framlagt et forslag om å endre bestemmelsen, slik at VW-loven også vil være i tråd med den

67. Semler i Münchener Handbuch des Gesellschaftsrechts, Band 4 – Aktiengesellschaft, München, 3. utgave 2007, § 34, Rn. 4.

68. AktG § 133 (1).

69. Gesetz über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand.

70. »beschränkt sich sein Stimmrecht«.

71. VW-loven § 2 (1).

72. Dom datert 23. oktober 2007 i saken C-112/05.

73. Brudd på EF-traktaten art. 56 (1) som lyder som følger: »Innenfor rammene av bestemmelsene i dette kapittel er alle restriksjoner for kapitalbevegelser mellom medlemsstatene innbyrdes og mellom medlemsstatene og tredjeland forbudt.«

alminnelige regelen om at stemmerettsbegrensninger kun kan fastsettes dersom selskapet ikke er børsnotert.⁷⁴

5. Oppsummering

Generalforsamlingen (*Hauptversammlung*) er det øverste organet i et tysk AG. Generalforsamlingen velger medlemmene av selskapets tilsynskomiteé (*Aufsichtsrat*). Tilsynskomiteéen velger medlemmene i selskapets forvaltningsorgan (*Vorstand*).

Tilsynskomiteéen fører tilsyn med forvaltningen av selskapet. På grunn av sine tilsynsoppgaver kan tilsynskomiteéen i et tysk AG sammenlignes med bedriftsforsamlingen i et norsk ASA. Siden tilsynskomiteéen ikke er involvert i forvaltningen av selskapet, kan tilsynskomiteéen i et tysk AG ikke sammenlignes med styret i et norsk ASA.

I og med at det er tilsynskomiteéen som velger medlemmene i selskapets forvaltningsorgan, kan ansatte i et tysk AG ikke velge forvaltningsorganets medlemmer. Ansatte har kun mulighet til å velge medlemmer av selskapets tilsynskomiteé. Dette gjelder kun dersom selskapet har flere enn 500 ansatte (en tredel), eller flere enn 2.000 ansatte (en halvpart).

Selv om det tyske aksjeselskapet (*Gesellschaft mit beschränkter Haftung – GmbH*) står foran den største reformen siden 1980 som fører til at mange kompliserte reguleringer og ansvarsrisikoer vil bli fjernet,⁷⁵ er det for tiden ikke planlagt å forandre de ovennevnte strukturene i det tyske AG. Reformen medfører også at ulike

74. Regjeringens forslag refererer eksplisitt til denne alminnelige regelen.

75. Reformloven er vedtatt med den følge at reformen sannsynligvis vil tre i kraft før årskiftet 2008/2009.

bestemmelser i den tyske AktG blir endret. Disse endringene medfører imidlertid ikke

at dagens *two-tier board*-system i det tyske AG forandres.

G&D

- en av Sveriges ledande affärsjuridiska advokatbyråer

År 2007 utsågs Gernandt & Danielsson för andra året i rad till Sveriges främsta affärsjuridiska byrå enligt undersökningen *Commercial Law 2007*, utförd av Prospera Research AB. I undersökningen betygsatte ca 140 svenska och utländska ledande företag i den finansiella världen stora affärsjuridiska advokatbyråer i Sverige.

Gernandt & Danielssons kärnområden är företagsförvärv, kapitalmarknadsjuridik, fastighetstransaktioner, bank och finans, konkurrensrätt och tvistelösning.

Gernandt & Danielsson

Hamngatan 2, Box 5747
SE-114 87 Stockholm

Tel +46 8 670 66 00

Fax +46 8 662 61 01

www.gda.se

